

PŘEDMLUVA (Marie Hradečná)	5
---	---

ÚVOD (Ladislav Hladký [s použitím materiálu Pavla Hradečného])	7
---	---

1 ÚZEMÍ ALBÁNIE V PRAVĚKU A V ANTICKŘEM OBDOBÍ (Pavel Hradečný)	11
--	----

Země v pravěku (11) Ilyrové a problém jejich etnogeneze (13) „Temná ilyrská staletí“ (14) Vznik řeckých kolonií (17) Ilyrské státy (19) Válečné konflikty s Římem (21) Pod nadvládou Římanů (24) „Pax Romana“ (27) Závěrečná staletí římské vlády (29) Kulturní vývoj ve starověku (31) Počátky christianizace (34)

2 ÚZEMÍ ALBÁNIE POD NADVLÁDOU BYZANCE A VE STŘEDOVĚKU (Pavel Hradečný)	36
---	----

V říši východořímské (36) Slovanská expanze a její důsledky (39) Otázka ilyrsko-albánské kontinuity a formování albánského etnika (40) Snaha Byzance o znovuzískání Albánie (45) Pod bulharskou nadvládou (46) Kulturní vývoj země v 5.–10. století (48) Byzantská moc nad albánským územím v 11. století: od stability k destabilizaci (51) Normanská invaze (54) První zprávy o Albáncích (55) Albánie ve 12. století (58) Arbëreshské knížectví (61) Zápas o albánské území v období neexistence byzantské říše (63) Anjouovské „Regnum Albaniae“ (64) Mezi Anjouovci, Byzancí a Srbskem (66) Soumrak anjouovské i byzantské nadvlády (67) V srbském carství Štěpána Dušana (69) Pronikání Albánců do Řecka (71) Albánci ve středověkém srbském státě (74) Albánie v podmínkách feudální rozdrobenosti (75) Thopiové versus Balshové (78) Benátská Albánie (81) Demografické, etnické a náboženské poměry v předvečer osmanské okupace (85) Kulturní vývoj v 11.–14. století (86)

3 ALBÁNCI VZDORUJÍCÍ OSMANSKÉ EXPANZI (Pavel Hradečný)	91
---	----

Počáteční fáze osmanských výbojů na Balkáně (91) Pronikání Osmanů na albánské území (94) Druhá vlna osmanské expanze (96) Jiří Arianiti a počátky protiosmanského odporu (99) Jiří Kastrioti-Skanderbeg a vznik Albánské ligy (100) První úspěchy (103) Válka s Benátkami (104) Skanderbegova zahraniční politika (105) Budování státu (108) Albánie v mezinárodních vztazích let 1457–1464 (110) Závěrečná Skanderbegova léta (111) Skanderbegovská tradice (113) Začlenění země do osmanské říše (115) Exodus Albánců do Itálie v 15. a 16. století (119)

4 ALBÁNIE OSMANSKÁ DO POLOVINY 19. STOLETÍ (Pavel Hradečný) ...122

Pohledy na minulost země v osmanském období (122) Správní začlenění Albánie do osmanského impéria (123) Struktura společnosti (125) Zavádění osmanského feudálního zřízení (129) Proměny městského života (133) Kmenová společenství v albánských horách (136) Osmanský stát versus albánští horalé v 16. a na počátku 17. století (141) Albánci a válečné konflikty Západu s osmanskou říší do půle 18. století (142) Osmanská reakce na součinnost albánských křesťanů s cizími mocnostmi (148) Islamizace na postupu (151) Protiakce katolické církve (155) Albanizace Kosova a severozápadní Makedonie (156) Od křehké rovnováhy k totální anarchii (158) Formování pašalíků (160) Shkoderský pašalík Bushatliů (161) Ali paša Tepelenský a jeho janinský pašalík (165) Pád Aliho paši (171) Zánik shkoderského pašalíku (174) Albánci versus reformy tanzimatu (176)

5 KULTURNÍ VÝVOJ ALBÁNIE OD 15. DO POLOVINY 19. STOLETÍ

(Pavel Hradečný)182

„Albánský humanismus“ (182) Počátky albánského písemnictví v národním jazyce (183) Ústní lidová slovesnost (187) Školství a vzdělanost (188) Architektura (191) Výtvarné umění (195) Umělecké řemeslo (196)

6 OSMANSKÁ ALBÁNIE V DRUHÉ POLOVINĚ 19. A NA ZAČÁTKU

20. STOLETÍ (Pavel Hradečný)199

Situace Albánců a Albánie v polovině 19. století (199) Zárodky albánského národního hnutí v diaspoře (204) Albánci v druhém dějství reformu tanzimatu (207) Albánci a jejich balkánští sousedé (211) Počátky albánských národně kulturních aktivit v osmanské říši (214) „Velká východní krize“ a Albánci (215) Povstání v Mirditě (217) Hledání politických cílů (219) Vznik Prizrenské ligy (221) Zápas o charakter Albánské ligy (223) Berlínský kongres a Albánci (225) Radikalizace Albánské ligy (228) Zápas o hranice (229) „Společnost pro vydávání albánských tisků“ (233) Od vyhlášení autonomie ke konfliktu s osmanskou říší (235) Potlačení Prizrenské ligy (237) Dočasný útlum albánských národně politických aktivit v „poprizrenském období“ (239) Nové výzvy: řecko-turecká válka a makedonská otázka (241) Pejská liga (243) Albánci a makedonské reformy na počátku 20. století (244) Albánský národotvorný proces v „poprizrenském“ období (249) Zápas o kulturní emancipaci Albánců (251) Albánské národní hnutí v diaspoře v letech 1881–1908 (254) Politické koncepce albánského národního hnutí (258) Italsko-rakouské soupeření o Albánii (264) Mladoturecká revoluce a Albánci (268) Vzepětí albánského kulturně emancipačního snažení a manastirský kongres (275) Mladoturecké pokusy o rozbití albánského národního hnutí a protiakce Albánců (279) Albánská povstání let 1909–1911 (282) Gegské povstání roku 1911 a Gerçské memorandum (287) Aktivizace albánského národního

hnuti v středních a jižních částech země v roce 1911 (291) Vzestupný trend albánských povstání z roku 1912 (293) Formování protiosmanské koalice balkánských států a její dopad na Albánce (294) Všealbánské povstání a „čtrnáct bodů Hasana Prishtiny“ (296) Přípravy balkánských států na válku proti osmanské říši (300) První balkánská válka a dilema Albánců (302) Cesta k vyhlášení nezávislosti Albánie (304)

7 KULTURNÍ VÝVOJ V ĚŘE „NÁRODNÍHO OBROZENÍ“

(Pavel Hradečný) 307
Specifičnost albánského „národního obrození“ (307) Albánská literatura „národního obrození“ (308) Folklor a folkloristika (312) Divadlo a hudba (314) Výtvarné umění (315) Věda (316)

8 POČÁTKY NEZÁVISLÉHO ALBÁNSKÉHO STÁTU

A OBDOBÍ PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY (Ladislav Hladký) 319
Vláda Ismaila Qemala a podíl velmocí na vzniku samostatné Albánie (319) Dvousetdenní vláda knížete Wilhelma (330) Pokus Esada paši o uchopení moci v Albánii (332) Zájem velmocí na rozdělení Albánie a Londýnský pakt z dubna 1915 (334) Rakousko-uherská okupační zóna (336) Italská okupační zóna (339) Italská okupační zóna (339) Francouzská okupační zóna (341)

9 ALBÁNIE V DOBĚ MEZIVÁLEČNÉ (Ladislav Hladký) 343

Poválečný vývoj Albánie a mírová konference v Paříži (343) Kongres v Lushnji a vlorská vzpoura (346) Opětovné mezinárodní uznání Albánie (349) Hospodářské a společenské poměry v Albánii v letech 1921–1923 (351) Vnitropolitická krize a červenová „demokratická revoluce“ (356) Albánie republikou (360) Narůstající závislost Albánie na Itálii. Národní banka a půjčka od společnosti SVEA (363) První a druhý Tiranský pakt (364) Nastolení království v Albánii (367) „Pozemková reforma“ a změny v oblasti zákonodárství, školství a církevního života (370) Albánie v letech hospodářské krize (372) Utahování pout. Italská dominance v Albánii ve druhé polovině třicátých let (380) Obsazení Albánie Itálií v dubnu 1939 (382)

10 ALBÁNIE ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY (Ladislav Hladký) 385

Personální unie Albánie s Itálií (385) Albánská kolaborace a rezistence (391) Obnova samostatnosti Albánie pod patronátem Němců (401) Diskreditace republikánsky a monarchisticky orientovaných sil (403) Vítězství albánských komunistů (406)

11 POD KURATELOU TITOVY JUGOSLÁVIE (Pavel Hradečný) 411

První kroky „lidové“ moci (411) Vyhlášení „lidové republiky“ (416) Boj za odvrácení mezinárodní izolace (417) Vstříc radikální „sovětizaci“

12 V MOCENSKÉ SFÉŘE SOVĚTSKÉHO SVAZU (Pavel Hradečný)435

Albánie jako nový satelit Moskvy (435) Stalinská cesta hospodářského vývoje (436) Hoxhova diktatura na postupu (439) Boj proti vnějším nepřátelům Hoxhova režimu (443) „Destalinizace“ v duchu stalinismu (446) Albánský stalinismus v defenzivě (450) Protiofenziva Tirany (454) „Zlatá léta“ albánského komunismu (456) Roztržka s Moskvou (460)

13 PO BOKU MAOISTICKÉ ČÍNY (Pavel Hradečný)467

Peking namísto Moskvy (467) Prohlubování spojení s maoistickou Čínou (470) „Albánská kulturní revoluce“ (472) Sovětská agrese proti Československu a její vliv na vývoj Albánie (479) Nová vlna unitropolitických čistek (482) Roztržka s Čínou (486)

14 LÉTA SEBEIZOLACE A OSAMĚNÍ (Pavel Hradečný)491

Albánie „na vlastních nohou“ (491) Poslední Hoxhova léta (494) Po smrti diktátora (501) Rozklad a pád komunistického režimu (507) Pyrrhovo vítězství komunistů (518) Vláda národní stability (521)

15 TRNITÁ CESTA K DNEŠKU (Pavel Hradečný a František Šístek)531

Demokratická strana u moci (531) Cesta do Evropy (532) Budování berishovského kapitalismu (536) Účtování s komunistickou minulostí (540) Zárodky občanské společnosti (541) Deformovaná demokratizace (544) Vystřízlivění z iluzí (545) Vyhrocování unitropolitického napětí (547) Krach „pyramid“ (550) V propasti krize (551) Operace ALBA (553) Letní rozuzlení roku 1997 (555) Nový začátek (557) Majkova vláda (560) Vstřícná politika vůči cizině (562) Albánie a „kosovská“ válka (564) Zahraničněpolitická situace v „postkosovském“ období (569) Metova vláda (570) Dvojí volební vítězství albánských socialistů (572) Dilema albánské zahraniční politiky (575) Ofenziva Fatose Nana (578) „Opoziční smlouva“ Nano – Berisha. a její osudy (579) Vnitroalbánské poměry v období vlády „Nano 4“ (582) Říjnové komunální volby roku 2003 a její důsledky (585) Parlamentní volby 2005: návrat Demokratické strany k moci (587) Místní a prezidentské volby 2007 (590)

16 ALBÁNSKÁ KULTURA OD VYHLÁŠENÍ SAMOSTATNOSTI

(Virgijl Monari [s přispěním Pavly Burdové Hradečné])593
Literatura (593) Albánská literatura v sousedních státech a v diaspoře (601) Současná literatura (604) Folklór (605) Divadlo (606) Hudba (610) Malířství a sochařství (613) Fotografie (616) Současné albánské výtvarné umění (617) Malířství, sochařství a nové umělecké směry v diaspoře (618) Kinematografie (619) Vzdělávání (621) Architektura (627).

17 ČESKO-ALBÁNSKÉ VZTAHY V MINULOSTI A DNES (Ladislav Hladký [s použitím materiálu Pavla Hradečného]) 634

DODATKY 641

Chronologický přehled významných událostí (643) Nejvyšší představitelé albánského státu (650) Literatura a edice pramenů (655) Seznam zkratk (661) Rejstřík (663)